

บทที่ 5

สรุปผลวิจัยและข้อเสนอแนะ

ในการเปลี่ยนแปลงการใช้หลักสูตรการศึกษาใหม่ โดยเฉพาะหลักสูตรประถมศึกษาชั้น การเรียนการสอนจะบรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตรนอกจากผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนแล้ว ผู้ปกครองนักเรียนก็เป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่จะช่วยเกื้อหนุนให้การเรียนการสอนเป็นไปในทิศทาง ใหม่ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรได้ หากผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ หลักสูตร มีทัศนคติ และการปฏิบัติตนช่วยเหลือนักเรียนสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงนั้น

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อทราบประสิทธิภาพของการสื่อสารระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองในรูปแบบ การประชุมและการประชุมร่วมกับการใช้จดหมายติดต่อก่อนที่มีต่อความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติตน ของผู้ปกครองเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521
2. เพื่อทราบความแตกต่างระหว่างประสิทธิภาพของการสื่อสารที่ใช้วิธีการประชุม อย่างเดียวกับการสื่อสารที่ใช้วิธีการประชุมร่วมกับการใช้จดหมายติดต่อก่อน
3. เพื่อเปรียบเทียบระดับความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติตนของผู้ปกครองเกี่ยวกับการ ใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ระหว่างก่อนและหลังมีการสื่อสารระหว่างโรงเรียน กับผู้ปกครอง
4. เพื่อศึกษาหาข้อมูลสรุปวิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพในการสื่อสารระหว่างโรงเรียน กับผู้ปกครองเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521

สมมติฐานในการวิจัย

1. การประชุมระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองทำให้ผู้ปกครองมีความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติตนช่วยเหลือนักเรียนดีขึ้นในเรื่องการเรียนการสอนตามแนวหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521
2. การสื่อสารระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองด้วยวิธีการประชุมร่วมกับการใช้ จดหมายติดต่อก่อให้ผู้ปกครองมีความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติตนช่วยเหลือนักเรียนดีขึ้นในเรื่อง การเรียนการสอนตามแนวหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521
3. การสื่อสารระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองด้วยวิธีการประชุมร่วมกับการใช้จดหมายติดต่อก่อ ให้ผู้ปกครองมีความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติตนช่วยเหลือนักเรียนดีกว่าการสื่อสารด้วยวิธี การประชุมอย่างเดียว
4. ผู้ปกครองที่มีรายได้ การศึกษา ประสบการณ์ในการเป็นผู้ปกครอง และ ความบ่อยครั้งในการสื่อสารเกี่ยวกับหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 สูงกว่าจะมี ความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติตนช่วยเหลือนักเรียนดีกว่าผู้ปกครองที่มีลักษณะดังกล่าวต่ำกว่า

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาเชิงทดลองเพื่อเปรียบเทียบประสิทธิภาพของ การสื่อสาร 2 รูปแบบที่จะมีต่อการเปลี่ยนแปลงด้านความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติตนของผู้ปกครองตามแนว การเรียนการสอนของหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ.2521 โดยการเลือกผู้ปกครองนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ของ 2 โรงเรียนที่มีคุณภาพการจัดการเรียนการสอนและมีสภาพที่ตั้งทาง ภูมิศาสตร์ที่ใกล้เคียงกัน และเป็นผู้ปกครองนักเรียนที่มีสภาพความเป็นอยู่ อาชีพ ภูมิหลังถิ่นฐาน และระดับการศึกษาใกล้เคียงกันเป็นกลุ่มตัวอย่างประชากรในการทดลองทำการสื่อสาร

ซึ่งได้เลือกผู้ปกครองนักเรียนชั้นปีที่ 1 ของโรงเรียนวัดโพธิ์ศรีสุขาราม ซึ่งตั้งอยู่ที่

ตำบลวังศาลา อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 52 ราย และโรงเรียน
วัดท่าล้อ ตำบลท่าล้อ อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 43 ราย เป็นกลุ่มทดลอง
2 กลุ่ม โดยกำหนดแบบจับสลากให้ผู้ปกครองโรงเรียนแรก เป็นกลุ่มทดลองใช้การสื่อสารด้วย
วิธีการประชุมอย่างเดี่ยว และผู้ปกครองโรงเรียนหลัง เป็นกลุ่มทดลองใช้การสื่อสารด้วยวิธี
การประชุมร่วมกับการใช้จดหมายติดต่อกัน

ก่อนการทดลองการสื่อสารได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลด้านภูมิหลัง
ระดับการสื่อสาร ระดับความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติตนของกลุ่มตัวอย่างประชากรทั้ง 2 กลุ่ม
แล้วจึงดำเนินการทดลองการสื่อสารทั้ง 2 รูปแบบกับกลุ่มตัวอย่างประชากร 2 กลุ่ม โดยจัด
การประชุมแบบบรรยายเกี่ยวกับเรื่องการใช้หลักสูตรการประถมศึกษา พ.ศ. 2521 กับกลุ่มตัวอย่าง
ประชากรกลุ่มละ 1 ครั้ง เป็นเวลานานประมาณ 3 ชั่วโมง และใช้จดหมายติดต่อกันจำนวน 4 ฉบับ
ในระยะเวลา 2 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ฉบับ หลังจากนั้นได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม
ชุดเดิมกับกลุ่มตัวอย่างประชากรอีกครั้ง

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้ตารางแจงนับ และคำนวณค่าร้อยละเพื่อแสดงข้อมูลส่วนตัว
ข้อมูลการสื่อสาร คะแนนความรู้ ทัศนคติ การปฏิบัติตน และใช้การคำนวณค่าเฉลี่ย การทดสอบ
ค่าที (t - test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One - way ANOVA)

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า

1. ภูมิหลังทั่วไป ผู้ปกครองนักเรียนส่วนใหญ่เป็นมารดาของนักเรียน มีการศึกษาระดับจบ ประถมศึกษามีที่ 4 อายุระหว่าง 26 - 40 ปี อาชีพหลักของครอบครัวคือ การรับจ้างทำงานใน โรงงานรายได้ประมาณ 1,000 - 4,000 บาทต่อเดือน
  2. พฤติกรรมการสื่อสาร ก่อนการสื่อสารผู้ปกครองส่วนใหญ่ไม่เคยสื่อสารเกี่ยวกับการเรียน- การสอนตามแนวหลักสูตรใหม่เลย รองลงมาเคยสื่อสาร 1 - 5 ครั้ง และ 6 - 10 ครั้ง ตามลำดับ และมีเพียง 8 รายที่สื่อสารมากกว่า 10 ครั้ง ทั้งนี้ส่วนใหญ่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับหลักสูตรทางสื่อ บุคคลมากที่สุด โดยรับจากนักเรียนในปกครอง กับครูผู้สอนโดยมีผู้ปกครองที่เปิดรับทั้งทางสื่อบุคคล และสื่อมวลชนรองลงมา โดยส่วนใหญ่เปิดรับผ่านทางวิทยุโทรทัศน์มากที่สุด รองลงมาคือหนังสือพิมพ์ และวิทยุกระจายเสียง นอกจากนี้ผู้ปกครองส่วนใหญ่ที่นำเรื่องราวเกี่ยวกับหลักสูตรไปสื่อสารพูดคุยนั้น จะพูดคุยกับเพื่อน และเพื่อนบ้านมากที่สุด รองลงมาคือ กับคนในครอบครัวหรือญาติ และครูผู้สอน
- หลังการสื่อสาร ปรากฏว่า นอกจากที่ผู้ปกครองทุกคน เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับหลักสูตร จากการประชุมที่โรงเรียนและจดหมายติดต่อกับทางโรงเรียนแล้ว ยังมีผู้ปกครองที่เปิดรับข่าวสาร จากนักเรียนในปกครอง ครูผู้สอน และคนในครอบครัว ตามลำดับด้วยและผู้ปกครองที่นำเรื่องราว เกี่ยวกับหลักสูตรไปสื่อสารพูดคุยกับผู้อื่น ส่วนใหญ่จะพูดคุยกับคนในครอบครัวหรือญาติ รองลงมาคือ พุดคุยกับเพื่อนหรือเพื่อนบ้าน แต่ไม่มีผู้ปกครองรายใดเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับหลักสูตรทางสื่อมวลชน อย่งานเดียวเลย
- อย่างไรก็ตามการสื่อสารเกี่ยวกับหลักสูตร ของผู้ปกครองหลังการทดลอง มีความบ่อยครั้งมากขึ้น คือส่วนใหญ่จะสื่อสาร 1 - 5 ครั้ง รองลงมาคือ 6 - 10 ครั้ง และมี ถึง 20 รายที่สื่อสารมากกว่า 10 ครั้ง

เกี่ยวกับความเข้าใจในเนื้อหาเกี่ยวกับหลักสูตรที่ทดลองสื่อสารกับผู้ปกครองนั้น ปรากฏว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่เข้าใจเนื้อหาทั้งหมดทั้งที่บรรยายในที่ประชุมและในจดหมายติดต่ รองลงมา ผู้ปกครองเข้าใจเนื้อหาส่วนใหญ่ที่บรรยายในที่ประชุม และเข้าใจเนื้อหาในจดหมายเพียงครั้งเดียว และผู้ปกครองที่ได้รับจดหมายจากทางโรงเรียนส่วนใหญ่จะอ่านทุกฉบับมี 9 รายที่อ่านบางฉบับ และ 1 รายที่ไม่อ่านเลย เหตุผลส่วนใหญ่ที่อ่านบางฉบับและไม่อ่านเลย คือไม่อยู่บ้านช่วงที่ครูส่งจดหมายไป

รองลงมาคือ อ่านฉบับแรกแล้วไม่เข้าใจจึงไม่อ่านอีกแต่ส่วนน้อยที่คิดว่าเป็นเรื่องไม่สำคัญ หรือไม่มีประโยชน์

เกี่ยวกับแหล่งสารที่เป็นบุคคลที่ผู้ปกครองจะถามหรือพูดคุยด้วยหากเกิดข้อสงสัยเกี่ยวกับ การเรียนการสอนตามแนวหลักสูตรใหม่ทั้งนี้ ผู้ปกครองส่วนใหญ่ระบุว่า จะสอบถามพูดคุยกับครูที่ โรงเรียนมากที่สุด รองลงมาจะสอบถามพูดคุยกับเพื่อนบ้านที่มีลูกเรียนโรงเรียนเดียวกัน

3. ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรใหม่

3.1 ก่อนการสื่อสารระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ผู้ปกครองของนักเรียนทั้งสอง กลุ่มคือ กลุ่มทดลองใช้วิธีการประชุมอย่างเดี่ยว (โรงเรียนวัดโพธิ์ศรีสุธาราม) และกลุ่มทดลอง ใช้วิธีการประชุมร่วมกับการใช้จดหมายติดต่อกัน (โรงเรียนวัดท่าล้อ) มีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรใหม่ ก่อนข้างคำ แต่ภายหลังการสื่อสารผู้ปกครองทั้งสองกลุ่มมีความรู้ดีขึ้น ซึ่งดีกว่าก่อนการสื่อสาร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

3.2 ภายหลังการสื่อสารระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ปรากฏว่า ผู้ปกครอง นักเรียนที่ทดลองใช้วิธีการประชุมร่วมกับการใช้จดหมายติดต่อกันมีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรใหม่ไม่ดีกว่า ผู้ปกครองที่ทดลองใช้วิธีการประชุมอย่างเดี่ยว ที่ระดับนัยสำคัญ .01

3.3 ผู้ปกครองที่มีการศึกษา รายได้ ประสบการณ์ในการเป็นผู้ปกครอง และความบ่อยครั้งในการสื่อสารสูงกว่า มีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรใหม่ ไม่ดีกว่าผู้ปกครองที่มีลักษณะ ดังกล่าวต่ำกว่าที่ระดับนัยสำคัญ .01 และจากค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ พบว่า ผู้ปกครองที่มีรายได้ ค่ากว่าบางกลุ่ม กลับมีความรู้ดีกว่าผู้ที่มีรายได้สูงกว่า (ตารางที่ 35) ผู้ปกครองที่มีประสบการณ์ ในการเป็นผู้ปกครอง และมีความบ่อยครั้งในการสื่อสารสูงกว่าบางกลุ่มกลับมีความรู้ต่ำกว่าผู้ที่มี ประสบการณ์ และมีความบ่อยครั้งในการสื่อสารต่ำกว่า (ตารางที่ 38, 41)

4. ทัศนคติเกี่ยวกับหลักสูตรใหม่

4.1 ก่อนการสื่อสารระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ผู้ปกครองนักเรียนทั้งสองกลุ่ม มีทัศนคติโน้มไปทางเห็นด้วยกับแนวการเรียนการสอนตามหลักสูตรใหม่ และภายหลังการสื่อสาร

ผู้ปกครองทั้งสองกลุ่มก็มีทัศนคติในทางเห็นด้วยมากขึ้น ซึ่งจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนทัศนคติก็พบว่า ทั้งสองกลุ่มต่างก็มีทัศนคติที่ใกล้เคียงกันมากขึ้นภายหลังการสื่อสาร และทั้งสองกลุ่มตัวอย่างก็มีทัศนคติดีขึ้นก่อนการสื่อสารอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

4.2 ภายหลังการสื่อสารระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ผู้ปกครองที่ทดลองใช้วิธีการประชุมร่วมกับการใช้จดหมายติดต่อก็มีทัศนคติเกี่ยวกับแนวการเรียนการสอนตามหลักสูตรใหม่ดีกว่าผู้ปกครองที่ทดลองใช้วิธีการประชุมอย่างเดียวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

4.3 ผู้ปกครองที่มีการศึกษา รายได้ ประสบการณ์ในการเป็นผู้ปกครอง และความบ่อยครั้งในการสื่อสารสูงกว่ามีทัศนคติเกี่ยวกับหลักสูตรใหม่ไม่ดีกว่าผู้ปกครองที่มีลักษณะดังกล่าวต่ำกว่าที่ระดับนัยสำคัญ .01 และจากค่าเฉลี่ยคะแนนทัศนคติ พบว่า ผู้ปกครองที่มีการศึกษาและประสบการณ์สูงกว่าบางกลุ่มกลับมีทัศนคติต่ำกว่าผู้ปกครองที่มีลักษณะดังกล่าวต่ำกว่า (ตารางที่ 33 และ 39)

5. การปฏิบัติตนช่วยเหลือนักเรียนตามแนวหลักสูตรใหม่

5.1 ก่อนการสื่อสารระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ผู้ปกครองนักเรียนที่ทดลองใช้วิธีการประชุมอย่างเดียว (โรงเรียนวัดโพธิ์ศรีสุธาราม) ให้ความช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับบางครั้ง แต่หลังการสื่อสารให้ความช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับบ่อยครั้ง ซึ่งเป็นการปฏิบัติตนที่ดีขึ้นก่อนการสื่อสารอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 สำหรับผู้ปกครองที่ทดลองใช้วิธีการประชุมร่วมกับการใช้จดหมายติดต่อก่อน (โรงเรียนวัดท่าล้อ) ก่อนการสื่อสารค่อนข้างจะให้ความช่วยเหลือนักเรียนน้อย ก็อยู่ในระดับต่ำกว่าบางครั้ง แต่ภายหลังการสื่อสารให้ความช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับบางครั้งถึงบ่อยครั้ง ซึ่งเป็นการปฏิบัติตนที่ดีขึ้นก่อนการสื่อสารอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

5.2 ภายหลังการสื่อสารระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ผู้ปกครองที่ทดลองใช้วิธีการประชุมร่วมกับการใช้จดหมายติดต่อก็มีการปฏิบัติตนช่วยเหลือนักเรียนไม่ดีกว่าผู้ปกครองที่ทดลองใช้วิธีการประชุมอย่างเดียวที่ระดับนัยสำคัญ .01 ในทางตรงกันข้ามกลับมีแนวโน้ม (พิจารณาจากค่าเฉลี่ยคะแนนการปฏิบัติตน และค่าที่คำนวณได้มีค่าเป็นลบตามตารางที่ 31)

ว่ากลุ่มที่ทดลองใช้วิธีการประชุมอย่างเดี่ยวจะมีการปฏิบัติตนดีกว่ากลุ่มที่ทดลองใช้วิธีการประชุมร่วมกับการใช้จดหมายติดต่อกัน

5.3 ผู้ปกครองที่มีการศึกษา รายได้ ประสบการณ์ในการเป็นผู้ปกครอง และความบ่อยครั้งในการสื่อสารสูงกว่ามีการปฏิบัติตนช่วยเหลือนักเรียนไม่ดีกว่าผู้ปกครองที่มีลักษณะดังกล่าวต่ำกว่าที่ระดับนัยสำคัญ .01 และจากค่าเฉลี่ยคะแนนการปฏิบัติตน พบว่า ผู้ปกครองที่มีรายได้ และประสบการณ์ ต่ำกว่า กลับมีแนวโน้มที่จะมีการปฏิบัติตนดีกว่าผู้ปกครองที่มีรายได้ และประสบการณ์ สูงกว่า (ตามตารางที่ 37 และ 40)

นั่นคือ จากที่กล่าวในข้อ 3 - 5 ข้างต้นสรุปผลการวิจัยในส่วนที่เกี่ยวกับสมมุติฐานในการวิจัยได้ ดังนี้

ก. การสื่อสารระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองด้วยวิธีการประชุมร่วมกับการใช้จดหมายติดต่อกันทำให้ผู้ปกครองมีความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติตนช่วยเหลือนักเรียนดีขึ้นในเรื่องการเรียนการสอนตามแนวหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521

ข. การสื่อสารระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองด้วยวิธีการประชุมร่วมกับการใช้จดหมายติดต่อกันทำให้ผู้ปกครองมีความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติตนช่วยเหลือนักเรียนดีขึ้นในเรื่องการเรียนการสอนตามแนวหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521

ค. การสื่อสารระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองด้วยวิธีการประชุมร่วมกับการใช้จดหมายติดต่อกัน ทำให้ผู้ปกครองมีทักษะเกี่ยวกับการสอนตามแนวหลักสูตรใหม่ดีกว่าการสื่อสารด้วยวิธีการประชุมอย่างเดี่ยว แต่ไม่ทำให้ผู้ปกครองมีความรู้ และการปฏิบัติตนดีกว่า

ง. ผู้ปกครองที่มีรายได้ การศึกษา ประสบการณ์ในการเป็นผู้ปกครอง และมีความบ่อยครั้งในการสื่อสารเกี่ยวกับหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 สูงกว่า มีความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติตนช่วยเหลือนักเรียนไม่ดีกว่าผู้ปกครองที่มีลักษณะดังกล่าวต่ำกว่า

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากผลการทดสอบที่เป็นไปตามสมมุติฐานในการวิจัยข้อที่ 1 และข้อที่ 2 ที่สรุปว่าการสื่อสารระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองด้วยวิธีการประชุมอย่างเดี่ยว และวิธีการประชุม

ร่วมกับการใช้จดหมายติดต่อกำทำให้ผู้ปกครองมีความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติตนช่วยเหลือนักเรียน คีขึ้นใน เรื่องการเรียนการสอนตามแนวหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ.2521 นั้น แสดงว่าการสื่อสาร เป็นตัวแปรหนึ่งที่ทำให้เกิดความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติแก่ผู้ปกครองในทิศทางที่สอดคล้องกับ แนวการเรียนการสอนของหลักสูตรใหม่ได้ ซึ่งสอดคล้องกับความคิดของโรเจอร์ส (Rogers) ที่ว่า ผลของการสื่อสารเพื่อการเผยแพร่แนวกรรมก็คือ การเปลี่ยนแปลงในความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมของผู้รับสาร และจากผลการทดสอบสมมุติฐานข้อที่ 4 ที่ไม่เป็นไปตามสมมุติฐาน ที่ตั้งไว้ คือผลการทดสอบปรากฏว่าผู้ปกครองที่มีรายได้ การศึกษา ประสบการณ์ในการ เป็น ผู้ปกครอง และมีความบ่อยครั้งในการสื่อสารเกี่ยวกับหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ.2521 สูงกว่า มีความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติตนช่วยเหลือนักเรียนไม่ดีกว่าผู้ปกครองที่มีลักษณะดังกล่าวต่ำกว่า (ตามตารางที่ 32 - 43) ก็เป็นการยืนยันได้ว่า ปัจจัยทางด้านคุณลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคม ของผู้ปกครองไม่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติตนของผู้ปกครองในเรื่อง เกี่ยวกับหลักสูตรใหม่นี้ แต่การสื่อสารเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวได้มากกว่า เพราะเมื่อพิจารณาจากข้อมูลที่ปรากฏว่า หลังจากทดลองการสื่อสารแล้วผู้ปกครองมีความบ่อยครั้ง ในการสื่อสารเกี่ยวกับหลักสูตรใหม่เพิ่มขึ้นกว่าก่อนทำการทดลอง (ตามตารางที่ 8) ซึ่งเป็น การยืนยันได้อีกเช่นกันว่า ความบ่อยครั้งในการสื่อสารที่ผู้ปกครองมีเพิ่มขึ้นนั้นมีผลทำให้ผู้ปกครอง มีความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติตนดีขึ้นหลังจากมีการสื่อสารแล้วนั่นเอง

นอกจากนี้จากผลการทดสอบทำให้สรุปว่ารูปแบบการสื่อสารระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ทั้ง 2 รูปแบบที่นำมาศึกษาทดลองคือ การประชุม กับการประชุมร่วมกับการใช้จดหมายติดต่อนั้นเป็น รูปแบบการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพในการเผยแพร่หลักสูตรใหม่ เพราะทั้งสองรูปแบบเป็นการสื่อสาร ที่ใช้สื่อบุคคลซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยตามที่ แอนดรู ชี วาย เซ็ง (Andrew C.Y. Cheng) สรุปไว้ว่าการเผยแพร่แนวกรรมแก่ชาวบ้านจากหมู่บ้านล้าสมัยสื่อบุคคลจะสัมฤทธิ์ผลมากกว่าสื่อมวลชน¹

¹ Godwin C.Chu, Research on Mass Communication in Taiwan and Hongkong: Selected Abstracts (Hawaii: East-West Center, 1977), pp. 125 - 126.

และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ โรเจอร์ส กับ เมย์เนน (Rogers and Meynen) ที่พบว่า การเผยแพร่เทคนิคใหม่ ๆ อิทธิพลของสื่อบุคคลเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญในการตัดสินใจรับนวัตกรรม¹

2. จากผลการทดสอบที่เป็นไปตามสมมุติฐานในการวิจัยข้อที่ 3 เพียงบางส่วนที่ว่า การสื่อสารด้วยวิธีการประชุมร่วมกับการชี้แจงความคิดเห็นทำให้ผู้ปกครองมีทัศนคติดีกว่าการสื่อสารด้วยวิธีการประชุมอย่างเดี่ยว แต่ไม่ทำให้ผู้ปกครองมีความรู้และการปฏิบัติตนดีกว่า แสดงว่าการใช้รูปแบบการสื่อสารที่แตกต่างกันเล็กน้อย ในลักษณะที่รูปแบบหนึ่งเพิ่มเติมความคิดเห็นต่อเข้าไปอีกสื่อหนึ่งก็ไม่ต่างจากอีกรูปแบบหนึ่งที่ใช้วิธีการประชุมอย่างเดี่ยวมากนัก เพราะทั้งสองสื่อก็เป็นสื่อบุคคลเช่นเดียวกัน คือ ไม่ว่าจะเป็นสื่อการประชุมก็ใช้บุคคล (วิทยากร) เป็นผู้เผยแพร่หลักสูตรหรือสื่อจรรยาบรรณก็ใช้บุคคล (ผู้บริหารโรงเรียน) เป็นผู้เผยแพร่หลักสูตรเช่นกัน ดังนั้นจึงเป็นไปได้ที่รูปแบบการสื่อสารทั้งสองแบบ มีประสิทธิภาพที่ใกล้เคียงกัน

อย่างไรก็ตามการสื่อสารที่เพิ่มเติมสื่อจรรยาบรรณก็ยังสามารถทำให้ผู้ปกครองมีทัศนคติเกี่ยวกับหลักสูตรใหม่ดีกว่าการสื่อสารด้วยวิธีการประชุมอย่างเดี่ยว ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการชี้แจงความคิดเห็นเพิ่มเติมเน้นย้ำให้ผู้ปกครองเห็นประโยชน์ของหลักสูตรใหม่ จึงทำให้ผู้ปกครองมีทัศนคติที่ดีขึ้นกว่าการใช้วิธีการประชุมอย่างเดี่ยว ดังที่ เมคไควร์ (Mcquier) ได้กล่าวว่า บุคคลจะมีทัศนคติที่ดีต่อการยอมรับนวัตกรรมถ้าเขาเห็นว่าทัศนคตินั้นจะทำให้เขาได้รับประโยชน์เพิ่มขึ้น

3. จากผลการทดสอบที่ไม่เป็นไปตามสมมุติฐานในการวิจัยข้อที่ 4 ที่ตั้งไว้ว่า ผู้ปกครองที่มีรายได้ การศึกษา ประสบการณ์ในการเป็นผู้ปกครอง และความบ่อยครั้งในการสื่อสารสูงกว่าจะมีความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติตนช่วยเหลือนักเรียนดีกว่าผู้ปกครองที่มีลักษณะดังกล่าวที่ต่ำกว่า ขณะเดียวกัน จากค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติตนทำให้พบแนวโน้ม

¹ Gardner Lindzey and Elliot Aronson, The Handbook of Social Psychology. Vol.3. Massachusetts : Addison-Wesley Publishing Company, 1969), p. 234.

ว่า ผู้ปกครองบางกลุ่มที่มีลักษณะดังกล่าวสูงกว่า มีความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติตนต่ำกว่า ผู้ปกครองที่มีลักษณะดังกล่าวต่ำกว่า ซึ่งไม่เป็นไปตามทฤษฎีและแนวคิดของโรเจอร์ส (Rogers) ทั้งนี้ อธิบายด้วยเหตุผลได้ว่า การวิจัยนี้ได้ศึกษากับกลุ่มตัวอย่างประชากรที่มีลักษณะต่าง ๆ ดังกล่าวไม่แตกต่างกันมากมาย เพราะเมื่อพิจารณาจากข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่างประชากร แล้วส่วนใหญ่ จะมีลักษณะต่าง ๆ ดังกล่าวใกล้เคียงกัน จึงทำให้มีความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติตนช่วยเหลือเพื่อนักเรียนไม่แตกต่างกัน และอาจมีปัจจัยบางอย่างที่การวิจัยนี้มิได้ศึกษา เข้ามามีอิทธิพลต่อความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติตนของผู้ปกครอง

อย่างไรก็ตามแม้ว่าผลการวิจัยบางส่วนจะไม่เป็นไปตามสมมุติฐานในการวิจัยที่ตั้งไว้ หนวดยประการ แต่ผลการวิจัยบางส่วนก็สามารถยืนยันในส่วนที่เกี่ยวกับบทบาทและประสิทธิภาพของการสื่อสารที่มีต่อการเผยแพร่หลักสูตรใหม่ โดยเฉพาะสื่อบุคคลจะมีบทบาทที่เห็นได้ชัดเจน จากผลการทดสอบสมมุติฐานข้อที่ 1 และ 2 และจากตารางที่ 16 ทุกรายยังเป็นแหล่งข่าวสาร หรืออีกนัยหนึ่งคือ สื่อบุคคลที่ผู้ปกครองต้องการสื่อสารควมมากที่สุดหาก เกิดข้อสงสัยเกี่ยวกับการเรียน ของนักเรียน

ข้อเสนอแนะ

1. จากการศึกษาพบว่า การเปลี่ยนแปลงมาใช้หลักสูตรการศึกษาประถมศึกษา ผู้ปกครองนักเรียนยังไม่มีความรู้ ความเข้าใจ ตลอดจนการปฏิบัติตนที่เหมาะสมสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงนั้น โดยเฉพาะในด้านความรู้ ดังนั้นหากมีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตร หรือ แม้แต่การจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนก็ควรตระหนักในการสื่อสารทำความเข้าใจกับ ผู้ปกครองนักเรียน

2. จากการศึกษาพบว่า สื่อบุคคลมีบทบาทสำคัญในการสื่อสารกับผู้ปกครอง โดยเฉพาะตัวครูผู้สอนหรือครูใหญ่ และสื่อบุคคลดังกล่าวยังเป็นที่คาดหวังของผู้ปกครองที่จะสื่อสารด้วย เมื่อเกิดข้อสงสัยหรือปัญหาเกี่ยวกับการเรียนของนักเรียน แต่จากข้อมูลที่รวบรวมมา ผู้ปกครองน้อยคนจะมาติดต่อกับครูด้วยตนเอง ดังนั้น จึงควรที่ทางโรงเรียนจะต้องเตรียมการให้ครูผู้สอนทุกคนสามารถชี้แจง และพูดคุยกับผู้ปกครองนักเรียนได้ นอกจากนี้จากการสังเกตของผู้วิจัยขณะ

เก็บรวบรวมข้อมูล และขณะดำเนินการทดลองจัดประชุมกับผู้ปกครองก็พบว่า การสื่อสารจากโรงเรียนไปยังผู้ปกครองในรูปแบบที่เป็นทางการดังในรูปแบบการเชิญประชุม ทำให้ผู้ปกครองเกิดความวิตกและคาดคิดไปว่าโรงเรียนจะมีเรื่องในแง่ร้ายแจ้งให้ทราบ และมีบรรยากาศการสื่อสารแบบทางเดียว (one-way communication) ก่อนข้างมากคือผู้ปกครองนั่งฟังมากกว่าแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับทางโรงเรียน จึงทำให้ประสิทธิภาพของการประชุมไม่สามารถโน้มน้าวใจ หรือทำความเข้าใจกับผู้ปกครองเกี่ยวกับหลักสูตรใหม่ได้เต็มที่ ดังนั้นจึงควรหารูปแบบการใช้สื่อบุคคลสื่อสารกับผู้ปกครอง ด้วยบรรยากาศเป็นกันเองเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองสื่อสารย้อนกลับ (feed-back) ได้มากยิ่งขึ้น ซึ่งอาจเป็นลักษณะครูผู้สอนพูดคุยกับผู้ปกครองขณะที่ไปส่งหรือรอรับนักเรียน การเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้เห็นดูการเรียนการสอนในโรงเรียนหรือการส่งครูไปพูดคุยกับผู้ปกครองที่บ้านพัก เป็นต้น

3. รูปแบบการสื่อสารด้วยจดหมายติดต่อก็อาจไม่เหมาะสมกับผู้ปกครองในชนบท เพราะจะมีปัญหาในด้านความถนัดในการอ่าน

4. จากการวิจัย พบว่า สื่อมวลชนมีบทบาทน้อยมากในการเผยแพร่หลักสูตรใหม่ ทั้ง ๆ ที่จากผลการวิจัยที่ผ่าน ๆ มาสื่อมวลชนมีบทบาทมากในการให้ความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรม จึงควรมีการศึกษาดูว่า จะมีรูปแบบตลอดจนระยะเวลาในการใช้สื่อมวลชนในการเผยแพร่หลักสูตรได้อย่างไร ซึ่งจะทำให้หลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 เป็นที่รู้จักและเข้าใจกันกว้างขวางต่อไป

5. ในปรัชญาของหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 นั้น ต้องการให้ชุมชนมีส่วนร่วมกับการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนอย่างมาก จึงได้กำหนดให้มีการเชิญประชาชนในชุมชนเข้าเป็นกรรมการศึกษาประจำโรงเรียน แต่จากความผูกพันในการวิจัยครั้งนี้กลับพบว่า กรรมการศึกษาไม่มีบทบาทในการเผยแพร่หลักสูตรนี้เลย จึงน่าจะนำกรรมการศึกษาของโรงเรียนซึ่งส่วนใหญ่อีกคือประชาชนที่เป็นที่รู้จักและนับถือในชุมชนมาเป็นสื่อบุคคล เผยแพร่หลักสูตรด้วยในลักษณะการสื่อสารสองขั้นตอน

6. ควรจะมีการศึกษาเพิ่มเติมว่าลักษณะใดในตัวผู้ปกครองที่จะเป็นปัจจัยให้เผยแพร่หลักสูตรไปยังผู้ปกครองได้เร็วขึ้นและลึกซึ้งขึ้น

7. การวิจัยนี้เป็นเพียงการศึกษาด้วยวิธีการทดลองจัดการสื่อสารระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองเพียงกลุ่มเดียว ดังนั้นหากมีการศึกษาในเชิงสำรวจเพื่อศึกษาลักษณะต่าง ๆ ของการสื่อสารระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองที่โรงเรียนอื่นกระทำกันก็จะประกอบเป็นข้อมูลเพื่อทำการสื่อสารกับผู้ปกครองได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลยิ่งขึ้น